



Notitie kostendekkendheid leges en tarieven 2021

8 december 2020

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	3
2	Inleiding.....	4
3	Onderscheid belastingen en bestemmingsheffingen en rechten.....	5
3.1	Belastingen.....	5
3.2	Bestemmingsheffingen en rechten (retributies).....	5
4	Kostprijsberekening methode.....	6
5	Juridische kaders	7
5.1	Kruissubsidiëring	7
5.2	Kaders	7
6	Kostendekkendheid titel 1 algemene Dienstverlening	8
7	Kostendekkendheid titel 2 fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	14
8	Kostendekkendheid titel 3 Europese dienstenrichtlijn.....	15
9	Rioolheffing	18
10	Afvalstoffenheffing.....	19
11	Havengeld	20
12	Marktgeld	21
13	Begraafrechten	22
14	Effect op de begroting 2021	23

Gemeente Hoorn

Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

1 Samenvatting

Het uitgangspunt van de gemeenteraad van Hoorn is kostendekkende leges en tarieven. De term kostendekkendheid wordt omschreven als de mate waarin de kosten - die wettelijk mogen worden doorberekend - van een door de gemeente te verlenen dienst gedekt worden door het voor die dienst gevraagde tarief. De kostendekkendheid wordt berekend door opbrengsten van een product of dienst te delen door de kosten ervan. Kostendekkendheid is daarom te verhogen door ofwel de opbrengsten te verhogen, ofwel de kosten te verlagen.

De notitie is vooral technisch en juridisch ingestoken en bevat geen inhoudelijke beleidswijzigingen.

Voor onderstaande onderwerpen wordt voorgesteld te tarieven te verhogen:

Voorstel	onderwerp	bijstelling B2021	tariefsverhoging	totaal
1	kabels en leidingen	18.000	22.000	40.000
2	gehandicaptenparkeerkaart	15.000	24.000	39.000
3	ontheffingen WABO	25.000		25.000
4	exploitatievergunningen horeca		4.336	4.336
5	organiseren evenementen		14.040	14.040
6	kleine vergunningen		2.605	2.605
totaal		58.000	66.981	124.981
Stelpost taakstelling kostendekkendheid				150.000
tekort				25.019

In de meerjarenraming is vanaf 2021 als minimale opbrengst voor het onderzoek naar de leges een structurele taakstelling van € 150.000 opgenomen. Het voorstel is om de niet-behaalde extra opbrengst van € 25.019 als taakstelling te laten staan. Het streven is voor de Kadernota 2021/Begroting 2022 nog efficiency-voordelen in te kunnen boeken.

Met bijstelling van de begroting en verhoging van alle voorgestelde tarieven stijgt de kostendekkendheid van de legesverordening 2021 Hoorn van 88,51% naar 93,47%.

2 Inleiding

Het uitgangspunt van de gemeenteraad van Hoorn is kostendekkende leges en tarieven. De huidige (lage) kostendekkendheidpercentages, berekend volgens de kostenplaatsmethode, leiden tot vragen vanuit de raad. De gemeente voldoet aan het BBV, maar het doorbelasten van alle lonen naar producten en daarbovenop een hoog overheadpercentage leiden tot hogere uitgaven. De huidige inkomsten zijn niet voldoende om deze kosten te dekken.

Naast de politieke wens om kostendekkende leges en tarieven te hanteren is er bij landelijke beroepszaken vaak discussie over de toegerekende uren via de kostenplaatsmethode. Daarom is er onderzoek gedaan naar een geschikter manier van berekenen. De Activity Based Costing (ABC) methode (aantallen x behandeltijden x uurtarief) kan de kostentoerekening op een objectieve manier transparant maken voor de gehele organisatie.

Sinds 2014 is er een webapplicatie beschikbaar waarbij deze berekeningen op een gestructureerde manier conform de ABC-methode gemaakt kunnen worden: kostendekkendheid.nl. Deze applicatie heeft de gemeente Hoorn eind 2019 aangeschaft en in de periode januari – mei 2020 gevuld met de benodigde gegevens. Deze exercitie zal aankomende jaren herhaald en verbeterd worden. De ABC-methode leidt tot hogere kostendekkendheidpercentages.

3 Onderscheid belastingen en bestemmingsheffingen en rechten

3.1 Belastingen

Belastingen zijn heffingen waar geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente tegenover staat. De gemeente int belastingen die als algemene inkomstenbron worden gebruikt en dus vrij aanwendbaar zijn. Omdat er geen tegenprestatie is, is er bij belastingen ook geen sprake van kostendekkendheid.

3.2 Bestemmingsheffingen en rechten (retributies)

Naast belastingen kennen we bestemmingsheffingen en rechten (ook wel retributie genoemd). Bestemmingsheffingen zijn belastingen die dienen ter bestrijding van specifieke kosten. De afval- en rioolheffing zijn hier voorbeelden van. In tegenstelling tot belastingen geldt hier wel de eis van dat de opbrengsten niet meer dan kostendekkend mogen zijn.

Via rechten worden kosten verhaald van een concrete door de gemeente geleverde individuele dienst. Deze kunnen uitgesplitst worden gebruiksrechten en genotsrechten.

Gebruiksrechten worden aan de overheid betaald voor het gebruik van publieke voorzieningen. In Hoorn kennen we:

- Begraafrechten;
- Havengelden;
- Marktgelden.

Genotsrechten zijn vergoedingen die de individuele burger aan de overheid betaalt voor het profijt (genot) dat hij van het handelen van de overheid geeft. Leges voor vergunningen of leges voor het afgeven van een paspoort zijn hier voorbeelden van. De Wabo-leges zijn hierin het meest omvangrijk.

4 Kostprijsberekening methode

Bij de ABC-methode worden alle handelingen om te komen tot een prestatie onderzocht en vervolgens vermenigvuldigd met een uur prijs van een behandelend ambtenaar. Hieronder een voorbeeld voor het voltrekken van een huwelijk met toespraak met een keuze uit een Buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente.

Omschrijving	Tariefcode	Tijd
◆ Ondertrouw	0.2 Burgerzaken ▾	30
◆ Vorbereiden administratief voor eigen babs	0.2 Burgerzaken ▾	105
◆ Babs gemeente	0.2 Burgerzaken ▾	120
◆ Bode	0.2 Burgerzaken ▾	60
◆ Regelen locatie stadhuis of Statenoport	0.2 Burgerzaken ▾	30
◆ Archiveren ✕	0.2 Burgerzaken ▾	15
Totaal:		360

Totaal 360 minuten = 6 uur x het uurtarief € 92,57 = € 555,42. In de webapplicatie is van alle producten inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbelasting is, hoeveel producten er verkocht worden, en hoe dit zich verhoudt met de tariefstelling.

Er is gerekend met gemiddelde behandeltijden. De komende jaren worden eigen tijdmetingen geregistreerd en gebruikt. Hierdoor wordt de berekening nog zuiverder. Voor de huwelijken is dit al gedaan.

Het overheadpercentage 2021 om de uurlonen per taakveld te berekenen bedraagt 86,6 %. Het gemiddelde overhead percentage van de circa 50 gemeenten die de webapplicatie ook gebruiken, bedraagt 93,72%. De gemeente Hoorn zit hier dus iets onder.

5 Juridische kaders

5.1 Kruissubsidiëring

Wanneer er sprake is van veel verschillende tarieven in een verordening zoals bij leges, hoeft de maximale kostendekkendheid niet per tarief te gelden. Zolang het maximum van 100% voor het geheel niet overschreden wordt is het door kruissubsidiëring mogelijk om de 'winst' van bepaalde producten te gebruiken om het 'verlies' op andere producten te dekken.

De Hoge Raad heeft geoordeeld dat de raming van zowel de baten als de lasten op het niveau van de gehele legesverordening geschiedt. Een eventuele overschrijding van de baten ten opzichte van de lasten met betrekking tot bijvoorbeeld de bouwleges hoeft in beginsel niet tot onverbindendheid van de bouwleges te leiden. De overschrijding kan immers gecompenseerd worden met een tekort bij de andere diensten waarvoor leges wordt geheven. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) gaat een stap verder en vereist inzicht te geven in de kostendekkendheid van de afzonderlijke hoofdstukken van de legesverordening.

De legesverordening van de gemeente Hoorn is conform de modelverordening van de VNG onderverdeeld in drie titels. Algemene dienstverlening, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving en dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn. Kruissubsidiëring tussen deze titels is ongewenst, maar niet verboden.

Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaat een uitzondering: de Europese Dienstenrichtlijn beperkt de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen.

5.2 Kaders

Op basis van artikel 229b lid 1 Gemeentewet dienen tarieven per verordening zodanig vastgesteld te worden dat geraamde baten niet uit mogen gaan boven geraamde lasten.

De Begroting 2021 is de basis voor de berekening van het onderzoek naar 100% kostendekkendheid. Ook is gebruik gemaakt is van de "Handreiking kostentoerekening leges en tarieven" (opgesteld in opdracht van het ministerie van Binnenlandse zaken) en van het kostenmodel van de VNG. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie.

6 Kostendekkendheid titel 1 algemene Dienstverlening

In dit hoofdstuk wordt de kostendekkendheid van de algemene dienstverlening (titel 1 van de legesverordening) per onderdeel toegelicht.

Overzicht		Kosten	Opbrengsten	Kostendekkendheid
1	Algemene dienstverlening			
1.1	Burgerlijke stand	€ 226.030	€ 189.293	83,75%
1.2	Reisdocumenten	€ 333.982	€ 287.474	86,07%
1.3	Rijbewijzen	€ 405.837	€ 308.534	76,02%
1.4	Verstrekingen uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens	€ 70.718	€ 69.318	98,02%
1.5	Overige publiekszaken	€ 71.505	€ 59.999	83,91%
1.6	Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	0,00%
1.7	Westfries Archief	€ 0	€ 0	0,00%
1.8	Gemeentelijke archieven	€ 0	€ 0	0,00%
1.9	Leegstandswet	€ 278	€ 231	83,09%
1.10	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	0,00%
1.11	Kansspelen	€ 1.405	€ 1.131	80,50%
1.12	Kabels en leidingen	€ 30.266	€ 10.192	33,67%
1.13	Verkeer en vervoer	€ 71.306	€ 17.338	24,31%
1.14	Leges Milieu, verontreiniging en bodeminformatie	€ 263	€ 225	85,55%
1.15	Haven	€ 826	€ 663	80,27%
1.16	Belastingen en WOZ	€ 224	€ 209	93,30%
1.17	Urgentiebewijs	€ 0	€ 0	0,00%
1.18	In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte	€ 0	€ 0	0,00%
Totaal:		€ 1.212.640	€ 944.607	77,90%

Burgerlijke stand, 83,75% kostendekkend.

Dit betreft de huwelijken, akten burgerlijke stand en opties ter verkrijging van het Nederlanderschap.

- **Huwelijken**

De tarievenstructuur van de huwelijken is in 2019 volledig herzien. De mogelijkheden van het zelf regelen van huwelijkslocaties en het inzetten van eigen Babsen zijn verruimd, er is een duidelijke regeling voor de gemeentelijke Babsen vastgesteld. De tarievenstructuur is kostendekkend opgezet, maar er was geen rekening gehouden met het hoge overheadpercentage.

De gratis huwelijken zijn per definitie niet kostendekkend. Naar nu blijkt uit de webapplicatie zijn de standaardhuwelijken zonder toespraak voor 82% kostendekkend en de huwelijken met toespraak Babs gemeente 80%. De overige categorieën tariefgroepen zijn maar enkele huwelijken.

	Aantal	Tarief	Opbrengst	Kosten	Kostendekkendheid
Kosteloos huwelijk	93	0	0	26.257	0%
Standaardhuwelijk zonder toespraak	200	232	46.400	56.466	82%
Huwelijk met toespraak BABS	58	448	25.984	32.483	80%

Om de standaardhuwelijken zonder toespraak 100% kostendekkend te maken, moeten de tarieven verhoogd worden met € 50 tot € 282. De meeropbrengst hiervan is € 10.000.

Het advies is om deze tarieven niet te verhogen, omdat met dit goedkope tarief de druk op de gratis huwelijken laag blijft. Er is een Babsenpool van gemeenteambtenaren. Zij voltrekken de gratis ceremonies (en ook de ceremonies zonder toespraak). De kosten voor de gemeente zijn voor een kosteloos huwelijk even hoog als voor een standaardhuwelijk zonder toespraak.

Als we de tarieven verhogen van de andere huwelijken dan kan er een druk komen op de kosteloze huwelijken. Deze huwelijken kosten de gemeente geld en de vraag kunnen we dan mogelijk onvoldoende aan omdat de gemeente dit beperkt aanbiedt. Er zijn 2 mogelijkheden voor het gratis huwelijk/partnerschap: dinsdagochtend om 9 uur en om 09.15 uur. Er ontstaan langere wachttijden omdat de gemeente 2 momenten per week aanbiedt. Het kan zijn dat men 3 maanden of langer moet wachten of zelfs moet uitwijken naar een buurgemeente als er haast geboden is.

Om de huwelijken met toespraak BABS 100% kostendekkend te maken, moeten de tarieven verhoogd worden met € 112 tot € 560. De meeropbrengst hiervan is € 6.496. Het advies is om dit tarief niet te verhogen, omdat het vorig jaar pas is vastgesteld, de verhoging fors is en de meeropbrengst gering.

- Akten burgerlijke stand
De leges akten burgerlijke stand betreffen wettelijk vastgestelde tarieven voor uittreksels burgerlijke stand, geboorte, huwelijk, registratie van partnerschap, echtscheiding en overlijden.
- Opties ter verkrijging van het Nederlanderschap
Ook de afgifteverklaring huwelijksbevoegdheid en opties ter verkrijging van het Nederlanderschap betreffen wettelijk vastgestelde tarieven.

Reisdocumenten en Rijbewijzen, 86,07% en 76,02% kostendekkend

Voor deze tarieven schrijft het Rijk wettelijke maximum-tarieven voor. De gemeente Hoorn gaat hier met afronding van € 0,05 elk jaar net iets onder zitten. De tarieven voor 2021 worden in november 2020 door het Rijk vastgesteld en overgenomen.

Aan de kostenkant zijn de bezorgkosten van de documenten opgenomen. De beleidslijn van de gemeente Hoorn is dat de inwoner de keuze heeft om hun documenten gratis te laten bezorgen (40%) of op te komen halen.

Verstrekingen uit de Basisadministratie Persoonsgegevens, 98,02% kostendekkend

Bij deze tarieven zijn er landelijk enorme prijsverschillen. De tarieven variëren van € 2,60 tot € 22,70. De gemeente Hoorn zit hier tussenin en hanteert 2 soorten tarieven. De online aanvraag € 8,90 en aan de balie € 13,90. Deze tarieven zijn kostendekkend.

Overige publiekszaken, 83,91% kostendekkend

Dit betreft de aanvragen tot het verkrijgen van een verklaring omtrent het gedrag (VOG) en Attestatie de vita. Dit betreft wettelijk vastgestelde tarieven.

Vastgoedinformatie

Dit betreft aanvragen in het kader van de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen per perceel. Er wordt onderzocht of de artikelen vallend onder dit hoofdstuk geschrapt kunnen worden, omdat er geen aanvragen zijn. Dit geldt ook voor de volgende lege hoofdstukken, te weten

Hoofdstuk 7. Westfries Archief

Hoofdstuk 8. Gemeentelijke archieven

Hoofdstuk 10. Winkeltijdenwet

Leegstandswet, 83,09% kostendekkend

Dit betreft vergunningen tot tijdelijke inhuur van leegstaande woonruimte. In 2019 zijn er 3 aanvragen geweest.

Kansspelen, 80,50% kostendekkend

Dit betreft vergunningen voor kansspeelautomaten. De tarieven worden wettelijk vastgesteld.

Kabels en leidingen, 33,67% kostendekkend

De gemeente Hoorn verleent instemming voor werkzaamheden in verband met de aanleg, instandhouding en opruiming van ondergrondse infrastructuur (kabels en/of leidingen), conform de geldende Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI). De instemmingverlening heeft als doel zorg te dragen voor de veiligheid, de beperking van overlast, het voorkomen van schade en het borgen van de kwaliteit van de openbare ruimte. Voor deze instemmingsbesluiten wordt leges geïnd.

Gezien de lage kostendekkendheid wordt voorgesteld de tarieven te verhogen.

Voorstel 1: Verhogen leges instemmingsbesluiten kabels en leidingen

De legesopbrengsten instemmingsbesluiten kabels en leidingen (nota's Ziggo, Alliander etc.) bedragen de afgelopen jaren circa € 28.000, dit is € 18.000 meer dan er is geraamd in de begroting. De begroting 2021 kan naar dit niveau bijgesteld worden. Bovendien kunnen de tarieven verhoogd worden. Bij gelijkblijvende aantallen als in 2019, zouden de tarieven met 78% verhoogd moeten worden om tot 100% kostendekkendheid te komen.

De directe kosten in de begroting 2021 bedragen € 18.000. Deze kosten zijn realistisch. Dat zijn de kosten die verband houden met het softwarepakket dat hiervoor gebruikt wordt (MOOR). De meeste gemeenten hanteren hogere tarieven voor deze dienstverlening.

Vergelijking kabels en leidingen met andere gemeenten in Noord-Holland

	Huidige tarieven Hoorn	Hoorn 78% verhoging	Schagen	Alkmaar	Enkhuizen	Heerhugowaard
tot 25 m	85,93	blijft gelijk 85,93	67,45	-	102,40	71,09
25-250 m	204,10	363,30	300,80	326,05	372,25	264,69
250-1.000 m	230,95	411,10	390,25	469,80	406,80	405,80
1.000-2.500 m	316,85	564,00	569,20	651,70	476,90	617,52
elke 500 m meer	95,70	170,35	op aanvraag	-	-	op aanvraag
overleg	209,45	372,80	313,10	-	420,75	329,20

Ook zijn er gemeenten met een vast tarief. Zaanstad hanteert een vast tarief van € 72,95 tot 25 m, daarna € 517,65.

Het voorstel is om de tarieven met 78% te verhogen, met uitzondering van het tarief tot 25 m, omdat dit tarief al hoog is vergeleken met de overige gemeenten. De begroting 2021 kan positief bijgesteld worden met € 40.000, waarvan € 22.000 (afgerond) vanwege tariefsverhoging.

Meeropbrengst	aantallen	meeropbrengst
tot 25 m	-	-
25 – 250 m	102	16.238
250 m – 1.000 m	19	3.423
1.000 m – 2.500 m	8	1.981
elke 500 m meer	4	299
overleg	-	-
Totaal		21.941

Verwacht wordt dat de mogelijke impact van de tariefsverhogingen (mindere ontwikkelingen, minder glasvezel, meer illegaliteit) gering zal zijn omdat de nutsbedrijven de kosten 1 op 1 zullen doorbelasten aan de burger.

Verkeer en Vervoer, 24,31% kostendekkend

Dit betreft de ontheffingen geslotenverklaring, fiets-en voetpaden, in- en uitrit en parkeerduurbepaling) en de gehandicaptenparkeerkaarten (gpk's). Gezien de lage kostendekkendheid van de gpk's wordt voorgesteld de tarieven te verhogen.

Voorstel 2: Verhogen leges gehandicaptenparkeerkaarten

De legesopbrengsten van de gpk's bedragen de afgelopen jaren circa € 30.000, dat is € 15.000 meer dan er is geraamd in de begroting. De begroting 2021 kan naar dit niveau bijgesteld worden. In 2019 zijn er 464 stuks gpk's afgegeven en 15 stuks vervangende gpk's als gevolg van vermissing. De huidige tarieven hiervoor bedragen € 67,57 en € 12,68. De kostendekkendheid van de gpk's is laag, 30%.

De kosten voor verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart bestaan meestal uit drie onderdelen, namelijk de kosten van het ambtelijk apparaat voor het verwerken en beoordelen van de aanvraag, de kosten voor de kaart en in de meeste gevallen de kosten voor een beoordeling van een arts. Hiervoor geldt in Hoorn een standaardtarief, dat op zowel de aanvragen waarvoor een beoordeling van een arts noodzakelijk is, als waarvoor geen beoordeling van een arts noodzakelijk is, van toepassing is.

Vanwege het streven van de gemeente om de kosten van de producten zo veel mogelijk op de gebruiker te verhalen, bevelen we aan om de kostendekkendheid van de tarieven voor de gehandicaptenparkeerkaart zo dicht mogelijk naar de 100 % te brengen. Het is echter niet eerlijk om de kosten voor een beoordeling van een arts te verhalen op aanvragers van een gehandicaptenkaart die geen beoordeling nodig hebben. Daarom stellen we een gedifferentieerd tarief voor, een tarief voor een aanvraag zonder beoordeling en een tarief voor een aanvraag met beoordeling.

De gemeente Purmerend heeft het bijvoorbeeld als volgt vormgegeven:

3g. Gehandicaptenparkeerkaart

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

- tot het verlenen van een gehandicaptenparkeerkaart waarbij een medisch advies noodzakelijk is € 159,90*
- tot het verlenen van een gehandicaptenparkeerkaart waarbij geen medisch advies noodzakelijk is € 86,10*
- tot het verlenen van een duplicaat gehandicaptenparkeerkaart € 36,30*

Wij adviseren om een dergelijke differentiatie ook aan te brengen in de legesverordening van de gemeente Hoorn. Tot op heden is het op de volgende manier geformuleerd in de legesverordening:

1.13

Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:

1.13.3

tot het verkrijgen van een gehandicaptenparkeerkaart als bedoeld in artikel 49 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW). Bij afwijzing wordt € 12,68 (kosten kaart) geretourneerd. € 67,57

Voorstel tarifiering

Het voorstel is om onderscheid te maken in de volgende tarieven:

- Tarief zonder medisch advies
- Tarief met medisch advies

Tarief zonder medisch advies

Aan de aanvraag van een gehandicaptenparkeerkaart wordt door de gemeente gemiddeld 35 minuten besteed, hetgeen neerkomt op € 55 loon- en overheadkosten. De kosten van een kaart zijn € 12,68. Een 100% kostendekkend tarief hiervoor is dus € 67,68. Dit is (bijna) gelijk aan het huidige tarief van € 67,57.

Vorgesteld tarief (ongewijzigd): € 67,57

Tarief met medisch advies

De kosten voor de aanvraag en voor de kaart zijn gelijk aan die bij het tarief zonder medisch advies. De kosten voor het medisch advies bedragen € 150 voor het meest gangbare advies. Tot nu toe neemt de gemeente deze kosten voor haar rekening. Een 100% kostendekkend tarief komt uit op € 217,57. Echter, gezien de doelgroep zijn er drie varianten die het college wil voorleggen.

Variant 1

Naast het tarief *zonder medisch tarief* een verhoging met 100% van het medische advies ad € 150. Het tarief wordt dan € 217,57.

Variant 2

Naast het tarief *zonder medisch tarief* een verhoging met 50% van het medische advies ad € 75. Het tarief wordt dan € 142,57.

Variant 3

Naast het tarief *zonder medisch tarief* geen verhoging toe te passen voor het medische advies. Het tarief wordt dan € 67,57.

Voor- en nadelen:

Er zijn gemiddeld 320 medische keuringen per jaar. De meeropbrengst bedraagt bij variant 1 € 48.000 (100% kostendekkend), bij variant 2 € 24.000 (65% kostendekkend). Bij variant 3 is er geen meeropbrengst en blijft de kostendekkendheid laag (30%).

De keuze voor variant 1 zou betekenen dat het tarief ruim 3 x zo hoog zou moeten worden. Dit verschil is op dit moment te hoog om in een keer te nemen. Er kan er niet alleen vanuit kosten oogpunt gekeken worden naar de leges en tarieven. Verhoging van deze leges tarieven heeft immers een maatschappelijk effect.

Het college heeft de voorkeur voor variant 2.

Voorgesteld tarief: € 142,57

Bij variant 2 kan de opbrengst positief worden bijgesteld met € 39.000. Hiervan is € 24.000 door de tariefsverhoging (gemiddeld 320 medische keuringen per jaar * € 75 = € 24.000).

Tarieven gehandicaptenparkeerkaarten bij andere gemeenten

De tarieven voor de gehandicaptenparkeerkaarten bij andere gemeenten in Noord-Holland zijn zeer divers.

Gemeente	Tarief
Alkmaar	€ 22,51
Hollands Kroon	€ 42,65 verlengen € 26,65
Schagen	€ 54,70
Zaanstad	€ 55,05
Medemblik	€ 68,15
Heerhugowaard	€ 109,45, verlengen € 27,30
Purmerend	€ 159,90 met medisch advies, € 86,10 zonder medisch advies
Amsterdam	€ 147,00 voor de medische keuring, € 39 voor verkrijging en verlenging, totaal € 186,00.

Milieu, verontreiniging en bodeminformatie, 85,55% kostendekkend

Dit betreft ontheffingen (geluids)hinder APV, aanvragen bodeminformatie of bodemrapportages.

Haven, 80,27% kostendekkend

Dit betreft vergunningen ligplaats kleine bootjes.

Belastingen en WOZ, 93,30% kostendekkend

Dit betreft aanvragen opgave zakelijke lasten van de verkoop van een onroerende zaak door de notaris.

Hoofdstuk 17 Urgentiebewijs

Dit betreft urgentie-aanvragen voor een huurwoning. Valt onder de Regionale Urgentiecommissie. De geïnde leges wordt met een verdeelsleutel verrekend met de regiogemeenten.

Hoofdstuk 18. In deze titel niet benoemde aanvraag en afgifte.

Betreft kleine vergunningen.

7 Kostendekkendheid titel 2 fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Overzicht	Kosten	Opbrengsten	Kostendekkendheid
2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning			
2.1 Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	0,00%
2.2 Schetsplan/beoordeling conceptaanvraag	€ 1.273	€ 773	60,72%
2.3 Omgevingsvergunning	€ 957.798	€ 1.010.188	105,47%
2.4 Teruggaaf	€ 0	€ -12.320	0,00%
2.5 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	0,00%
2.6 In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte	€ 0	€ 0	0,00%
Totaal:	€ 959.071	€ 998.641	104,13%

Het kostendekkendheidspercentage van titel 2 bedraagt 104,13%. Er is sprake van kruissubsidiëring tussen de verschillende titels in de legesverordening. De totale baten van de legesverordening mogen niet uitgaan boven de totale lasten van de legesverordening. Dit is ook niet het geval. De kostendekkendheid van de totale legesverordening komt uit op 88,51%.

Ook binnen de bouwleges zelf is er sprake van kruissubsidiëring: de grote projecten betalen hogere leges, waardoor kleinere projecten minder worden belast met de hoge kosten voor een vergunning. De verwachte opbrengsten bouwleges zijn in 2021 € 200.000 lager ten opzichte van 2020. De verwachting is dat door corona, ondanks alle centraal genomen maatregelen om de bouw op stoom te houden, de bouw niet voldoende voortgang vindt door stagnatie in grondstoffen of uitval van personeel, en de hoeveelheid aanvragen vanaf 2021 afneemt.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022. De verwachting is dat de inkomsten uit leges zullen dalen. Dit is vanaf 2022 een risico voor de begroting. Door de invoering van de Omgevingswet, waarbij vaker vergunningsvrij of zonder een toetsing van het bouwbesluit kan worden gebouwd, zijn er minder mogelijkheden om voor de nieuwe taken inkomsten te genereren. Een meldingsplicht vervangt de vergunningplicht.

De legesopbrengsten ontheffingen WABO zijn de afgelopen jaren hoger geweest dan geraamd. De begroting kan structureel verhoogd worden met € 25.000. Dit is geen tariefsverhoging.

Voorstel 3: Voor ontheffingen WABO de begroting 2021 structureel bijstellen met € 25.000

8 Kostendekkendheid titel 3 Europese dienstenrichtlijn

In dit hoofdstuk wordt de kostendekkendheid van de Europese dienstenrichtlijn (titel 3 van de legesverordening) per onderdeel toegelicht.

Overzicht		Kosten	Opbrengsten	Kostendekkendheid
3	Europese dienstenrichtlijn			
3.1	Horeca	€ 36.704	€ 30.684	83,60%
3.2	Organiseren evenementen of markten	€ 31.482	€ 11.481	36,47%
3.3	Prostitutiebedrijven	€ 1.666	€ 295	17,71%
3.4	Teruggaaf	€ 0	€ 0	0,00%
3.5	In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte	€ 7.223	€ 4.618	63,93%
Totaal:		€ 77.075	€ 47.078	61,08%
Totaal kostendekkendheid:		€ 2.248.786	€ 1.990.326	88,51%

Horeca, 83,60% kostendekkend

Voor het mogen schenken van alcohol in horecabedrijven verstrekt de gemeente drank- en horecaverunningen in het kader van de Drank- en horecawet. Als een horecaonderneming start of overgenomen wordt is een exploitatievergunning nodig. Op grond van artikel 35 van de Drank- en horecawet kan ontheffing worden aangevraagd om tijdens een evenement zwak-alcoholhoudende drank te mogen verstrekken. Voor deze vergunningen/ontheffingen worden leges geïnd.

Het voorstel is om enkele tarieven te verhogen, waardoor de kostendekkendheid stijgt tot 93,37%

Voorstel 4: Verhogen leges exploitatievergunningen voor commerciële instellingen + verhogen leges ontheffingen artikel 35 horeca

Het huidige tarief ad € 426,20 tot het verlenen van een exploitatievergunning voor commerciële instellingen (artikel 3.1.2.1) is laag vergeleken met andere gemeenten in Noord-Holland. Wij stellen voor het tarief te verhogen tot € 550. Dit resulteert in een meeropbrengst van € 4.086.

Exploitatievergunningen commerciële instellingen		
	Huidig	Nieuw
Hoorn	426,20	550,00
Purmerend		649,00
Zaandijk		609,00
Medemblik		474,55

Het huidige tarief voor het verlenen van ontheffing art. 35 van de Drank- en Horecawet (artikel 3.1.4) bedraagt € 84. Aangezien het opmaken van deze vergunning relatief veel tijd kost (145 minuten), is het voorstel dit tarief te verhogen tot € 100. Dit resulteert in een meeropbrengst van € 250. Bij de meeste andere gemeenten in Noord-Holland schommelt dit tarief ook rond € 100.

De totale meeropbrengst bedraagt € 4.336.

Organiseren evenementen, kostendekkendheid 36,47%

De gemeente verstrekt vergunningen voor het organiseren van evenementen. Voor kleine evenementen, zoals een straatfeest of een buurbarbecue, is een melding voldoende. Een melding van een evenement is gratis (categorie I).

Een vergunningaanvraag voor een evenement categorie II (middelgroot, 300-1.000 bezoekers) kost € 109,25 per week. Een vergunningaanvraag voor een evenement categorie III (groot, > 1.000 bezoekers, risico) kost € 191,15 per week.

Het voorstel is om enkele tarieven te verhogen, waardoor de kostendekkendheid stijgt tot 81,07%.

Voorstel 5: Verhogen leges organiseren evenementen

De huidige tarieven tot het verlenen van een vergunning van een evenement met categorie II (artikel 2.2.1.1) en categorie III (artikel 2.2.1.2) zijn erg laag vergeleken met andere gemeenten in Noord-Holland.

evenementen	Categorie II		Categorie III	
	Huidig	Nieuw	Huidig	Nieuw
Hoorn	109,25	250,00	191,15	500,00
Purmerend		306,00		510,35
Zaandam		203,00		1.522,00
Heerhugowaard		328,35		689,00

Het voorstel is het tarief voor evenementen cat. II te verhogen tot € 250 en het tarief voor evenementen cat. III tot € 500. De laatste verhoging is fors omdat er per vergunning veel tijd mee gemoeid is (665 minuten). De aanvragen zijn niet altijd compleet of op tijd ingediend of vragen om extra vooroverleg waardoor de voorbereiding extra tijd vergt.

De verwachting is niet dat er vanwege de tariefsverhogingen evenementen geen doorgang zullen vinden. Het gaat niet om enorme bedragen en er is nog elk jaar een stijgende lijn in het aantal aanvragen.

De meeropbrengst bedraagt € 14.040.

In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte (kleine vergunningen), 63,93% kostendekkendheid

Dit algemene artikel komt aan het einde van elke titel voor om gemaakte kosten bij de gebruiker in rekening te kunnen brengen waarvoor geen specifiek artikel in de legesverordening is opgenomen. Bij titel 3 worden hier de kleine vergunningen voor standplaatsen (promotiestandplaatsen, seizoen- en vaste standplaatsen) opgenomen.

Het voorstel is om het tarief van dit algemene artikel bij titel 1, 2 en 3 te verhogen, waardoor de kostendekkendheid stijgt tot 100%.

Voorstel 6: Verhogen leges van in deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte (kleine vergunningen)

	Omschrijving	Aantal	Verkooptarief	Directe kosten	Omzet	Tijd	Directe kstn	Loonkosten	Overhead	Resultaat
5	In deze titel niet benoemde aanvraag of afgifte									
5.1	aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning, een ontheffing, een vrijstelling of een andere beschikking voor zover daarvoor niet elders in dit hoofdstuk een tarief is opgenomen voor elke 15 minuten of gedeelte daarvan, van de behandelduur van de aanvraag	312	14,80	0,00	4.618	15	0	3.872	3.351	-2.605

Het huidige tarief is € 14,80 voor elke 15 minuten van de behandelduur van de aanvraag. Het uurloon bedraagt echter 92,60. Het voorstel is (bij elke titel) het tarief per kwartier te verhogen tot € 23,15, zodat het 100% kostendekkend is.

9 Rioolheffing

Rioolheffing Taakveld 7.2 Riolering	Uitgaven	Inkomsten	Kostendekkendheid (%)
Totaal rioolheffing	5.597.225	5.597.225	100

Via de rioolheffing worden de kosten voor het riool verhaald op eigenaren en gebruikers van panden. De eigenaar betaalt de kosten van de infrastructuur, zoals vervanging en renovatie. De gebruiker betaalt de kosten van het dagelijks functioneren van de riolering, zoals schoonhouden en zuigen van straat- en trottoirkolken.

In een periode van 50 jaar moet 100% kostendekking worden gerealiseerd. In het Rioleringsplan 2016 – 2021 is vastgelegd dat de tarieven voor de rioolheffingen jaarlijks 2,8% stijgen. Dit is nodig om de investeringen voor de komende jaren volledig kostendekkend te kunnen uitvoeren.

Het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) heeft een geldigheidsduur tot en met 2021. In 2021 zal het GRP worden geactualiseerd en opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad. Ook in het nieuwe plan wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

10 Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing Taakveld 7.3 Afval	Uitgaven	Inkomsten	Kostendekkendheid (%)
Totaal afvalstoffenheffing	10.179.329	10.179.329	100

Op basis van artikel 229b lid 1 Gemeentewet dienen tarieven zodanig vastgesteld te worden dat geraamde baten niet uit mogen gaan boven geraamde lasten. Onder lid 2 kan gevonden worden dat de BTW in de lasten mag worden meegenomen, waar deze ook compensabel is via het btw-compensatiefonds. Hierdoor komt de kostendekkendheid op 100% uit.

HVC (Huisvuilcentrale) haalt voor de Westfrieze gemeenten het huisvuil op. HVC berekent de kosten door aan de gemeente. Sinds 2019 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten met HVC waarbij de kosten voor de gemeente gedeeltelijk worden gebaseerd op de hoeveelheid van de verschillende soorten afval. Via de afvalstoffenheffing worden deze kosten doorberekend aan de huishoudens in Hoorn. De gemeenteraad bepaalt het tarief voor één- en meerpersoonshuishoudens. De gemeente zet zich als aandeelhouder in voor het niet meer dan trendmatig stijgen van de tarieven van HVC. Het zijn kostendekkende tarieven.

Op het moment wordt verkend of een andere vorm van tarifiering kan leiden tot afname van de hoeveelheid aangeboden afval en betere afvalscheiding waardoor meer hergebruikt kan worden.

11 Havengeld

Havengeld Taakveld 2.3 Recreatieve havens	Uitgaven	Inkomsten	Kostendeckendheid(%)
• toegerekende salarislaster	219.950		
• opslag overhead	190.477		
• beheer en exploitatie	195.861		
• opbrengsten havengeld		415.319	
Totaal havengeld	606.288	415.319	69

Een gebruiker betaalt havengeld om af te meren in de gemeentelijke havens. Het heffingsbedrag is afhankelijk van de tijdsduur en de lengte van het vaartuig.

Het bezoek aan de haven loopt terug en de exploitatie laat een groot tekort zien ten opzichte van de begroting. Op dit moment is de haven niet kostendeckend, maar kansen om te komen tot een meer rendabele exploitatie liggen er wel.

Met het aanstellen van een havencoördinator wordt extra ingezet op het verbinden van partijen in en rond de havens om te komen tot herstel van Hoorn als meest vooraanstaande havenstad van Noord-Holland. De haven van Hoorn als spil in de toeristische ontwikkeling en marketing.

De haven van Hoorn heeft zich de afgelopen jaren niet ontwikkeld en is achtergebleven in vergelijking tot omliggende havens zoals Medemblik en Enkhuizen. De huidige havenomzet is ten dele dalende. Oorzaken hiervoor zijn gerelateerd aan de dalende bezoekersaantallen door o.a. de vergrijzing binnen de watersport. Vooral in de hoek van de bezoekende particuliere passanten is dit een algemene en landelijke trend. Er zijn echter tal van voorbeelden waar d.m.v. additionele service en ontzorging het tegenovergestelde beeld bewerkstelligd kan worden. De uitdaging berust in de kunst om uit een dalend aantal booteigenaren een groter percentage naar Hoorn te laten komen. Door de aangeboden service naadloos aan te laten sluiten kan op basis van voorbeelden (Medemblik) worden aangetoond dat hiermee, op termijn, een verwachte verdubbeling van het aantal bezoekers realistisch is.

Naast de inkomsten uit de havengelden door passanten zijn er de inkomsten vanuit de Riviercruise markt. Deze markt is sterk groeiende, zowel regionaal als internationaal. Verwachtingen zijn dat deze groei sterk doorzet de komende jaren.

Gezien de verwachte gunstige ontwikkelingen in de haven wordt er in deze notitie geen voorstel gedaan om de haventarieven te verhogen.

12 Marktgeld

Marktgeld Taakveld 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Uitgaven	Inkomsten	Kostendekkendheid(%)
• toegerekende salarislasteren	109.055		
• opslag overhead	94.442		
• beheer en exploitatie	7.750		
• opbrengsten marktgeld		112.972	
Totaal marktgeld	211.247	112.972	53

De kostendekkendheid bij de markten is 53 %. In 2018 is door de gemeenteraad met de behandeling het Verbeterplan week- en jaarmarkten Hoorn richting gegeven aan de kostendekkendheid van het product.

In het vierde kwartaal van 2020 volgt een voorstel over de toekomstbestendigheid van de markt. De kostendekkendheid maakt daar onderdeel van uit. In deze notitie wordt daarom geen voorstel gedaan om de kostendekkendheid te verhogen.

13 Begraafrechten

Begraafrechten Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Uitgaven	Inkomsten	Kostendekkendheid(%)
• toegerekende salarislasten	136.653		
• opslag overhead	118.341		
• beheer en exploitatie	202.769		
• opbrengst begraafrechten		274.652	
Totaal begraafrechten	457.763	274.652	60

Het uitgangspunt van de raad is 100% kostendekkendheid van leges. De kostendekkendheid bij de begraafrechten bedraagt 60%. Er worden twee mogelijkheden genoemd om de kostendekkendheid van de begraafplaatsen te verhogen naar 100%: de kosten verlagen of de inkomsten verhogen via de tarieven. Beiden gaan niet werken.

Het hebben van een gemeentelijke begraafplaats is een voorziening die verplicht is volgens artikel 33 van de Wet op de Lijkbezorging. In de kosten voor het hebben en beheren van de begraafplaats kan niet worden gesneden. De kapitaallasten liggen vast en het beheren van een begraafplaats brengt noodzakelijk onderhoud, beheer en administratie met zich mee.

De grootste uitgavenpost voor de begraafplaatsen betreffen de kapitaallasten. Deze zijn in 2014 sterk gestegen als gevolg van de aanleg van de nieuwe begraafplaats Zuiderveld. Op 2 juli 2013 heeft de raad besloten deze begraafplaats aan te leggen. De hogere lasten (kapitaallasten en beheer- en onderhoudskosten) werden volgens dat besluit gecompenseerd door verhoging van de tarieven. De tarieven werden in 2014 verhoogd met 14% en daarna tot 2017 jaarlijks met 20%. Daarmee zouden de opbrengsten 100% de uitgaven gaan dekken (raadsbesluit 2 juli 2013 registratienummer 13.14756). Hoorn werd daardoor een van de duurste gemeentes om te begraven van Nederland.

De voorziene inkomstenstijging is nooit gehaald. Het aantal begrafenissen in Hoorn is nadien sterk gedaald. De tariefstijging heeft daarom niet het gewenste effect gehad, eerder het tegenovergestelde. In 2017 heeft de raad besloten om de tarieven terug te brengen tot het niveau van 2014. In dit besluit werden de tarieven verlaagd met 27% en het financiële nadeel werd vanaf 2018 ten laste gebracht van het begrotingsresultaat (raadsbesluit 14 november 2017, zaaknummer 1494664). Hieraan vooraf ging een mening-vormende raadscommissie en een peiling onder lokale en regionale uitvaartondernemers (naar aanleiding van de behandeling van de kadernota in 2016). Een belangrijk argument was de voorziening begraven betaalbaar te houden voor alle inwoners.

De landelijke trend is dat het aantal begrafenissen terugloopt, waar ook Hoorn mee te maken heeft. In Hoorn is een sterke daling te zien sinds 2013 die vanaf 2016 enigszins afvlakt. Dat heeft gevolgen voor de inkomsten die bestaan uit de dienst begraven, de uitgifte van nieuwe graven en het verlengen van grafrechten. Een tariefstijging gaat daar geen verbetering in geven, zoals we in 2014 hebben gezien.

Het voorstel is om de huidige tarieven te hanteren en een lage kostendekkendheid te accepteren.

14 Effect op de begroting 2021

Voorstel	onderwerp	bijstelling B2021	tariefsverhoging	totaal
1	kabels en leidingen	18.000	22.000	40.000
2	gehandicaptenparkeerkaart	15.000	24.000	39.000
3	ontheffingen WABO	25.000		25.000
4	exploitatievergunningen horeca		4.336	4.336
5	organiseren evenementen		14.040	14.040
6	kleine vergunningen		2.605	2.605
totaal		58.000	66.981	124.981
Stelpost taakstelling kostendekkendheid				150.000
tekort				25.019

In de meerjarenraming is vanaf 2021 als minimale opbrengst voor het onderzoek naar de leges een structurele taakstelling van € 150.000 opgenomen. Het voorstel is om de niet-behaalde extra opbrengst van € 25.019 als taakstelling te laten staan. Het streven is voor de Kadernota 2021/Begroting 2022 nog efficiency-voordelen in te kunnen boeken.

Met bijstelling van de begroting en verhoging van alle voorgestelde tarieven stijgt de kostendekkendheid van de legesverordening 2021 Hoorn van 88,51% naar 93,47%.